

Vlado Miheljak: Kdo je Antikrist?

(Bog na službeni poti)

Kommienezuspadt Ha, ha, ha, ha
Sei punktlích Ha, ha, ha, ha, ha, ha
Kommienezuspadt Ha, ha, ha, ha
And we can't be late *Kommienezuspadt* ...

— Tom Waits v fonetično zapisani nemščini apelira na neodložljivi urnik odhoda (*album Alice*)

God's away, God's away
God's away on business, business

— Tom Waits opozarja, da božja pota niso samo čudna, ampak neredko tudi poslovna (*album Blood Money*)

Tom Waits, ne le izjemen glasbenik in skladatelj, ampak tudi nadarjen igravec, je skupaj z življenjsko in umetniško sopotnico Kathleen Brennan sodeloval tudi pri nekaj odmevnih odrskih projektih. Denimo leta 1992 je za odrsko priredbo Carrollove Alice v režiji Roberta Wilsona v hamburškem Thalia Theatru napisal nekaj izjemnih songov. Med drugim tudi citiranega v »fonetični nemščini«. Ljubitelji Waitsove glasbe duhoviti komad poznajo z albuma Alice, ki sta ga s soprogo izdala deset let kasneje. Song je večpomenski, od banalne uglasbitve uvodne risbe belega zajca s telovnikom in žepno uro na začetku Carrollove Alice pa do grozeče napovedi neodložljivega obiska gospe smrti. Pravzaprav poslednje ure ... Sicer pa je Waits pisal glasbo za Wilsona še dvakrat. Leta 1990 za *The black Rider* (prav tako za hamburški teater) in leta 2000 za odrsko inscenacijo Büchnerjevega *Woyzecka*. Ker *Woyzeck* v Ameriki ne zbujajo posebnih asociacij, je album kasneje naslovljen *Blood Money*, na njem pa med drugim opozori, da je bog poslan na »poslovno pot«, pravzaprav odstranjen iz poslovnih razlogov. Ni trdnih dokazov, da bi imela pri pisanju besedila s Kathleen v mislih mariborsko nadškofijo in njen poslovno-finančni inženiring.

Da je bog v doktrini institucionalne cerkve tržno blago, znamka, ki se dobro prodaja, s katero se dobro nategujejo potrošniki, nista izumila niti citirani Tom Waits niti slovenska RKC, je pa ta vajo nadvse uspešno ponovila kot nekakšen recidiv izprijenega predreformacijskega časa. Se več, cerkev, slovenska RKC, je nadvse cinično zavračala svojo vlogo in odgovornost pri strašanskem nategu svojih ovčic, ki so v dobri veri vlagale denar v najvarnejši investicijski holding, ki blagovzno sliši na ime Zvon ena in Zvon dve. Čeprav moralni teolog v intervjuju za *Dnevnik* pove in isto še večkrat cinično ponovi, da »vsak delničar ve, da se z nakupom delnice podaja na hazardni trg. Tudi mali delničarji Zvonov so imeli možnost delnice kadarkoli odprodati,« ni res, da sta goli pohlep in nagnjenost k hazardu obrala ljudi njihovih prihrankov. Nasprotno, v »cerkveni zvon« so nesli prihranke in naivnost predvsem verni varčevalci, ker niso hoteli hazardirati in so bili

prepričani, da je tam njihova naložba varna pred posvetno grabežljivostjo in goljufijo. In so se zmotili.

V redu. Ugotovitev, da je cerkev do obisti pokvarjena, pač ni nič novega. To se vleče vse od časov, ko so Medičejci in Borgijci vesoljno cerkev razumeli kot tržno nišo, v katero so kadrovali svoje najboljše može. A ker so bili ti iz mesa in krvi, so bili takšni tudi rezultati. Če je bil lahko rimski papež poglavitni oderuh, ki je plemenitil svoje bogastvo, je smel biti tudi vaški župnik vsaj krčmar, mešetar, da je svoji skromnosti in zarodu zagotovil varnost. Če je lahko prvi svoje konkubine, nezakonske otroke in perversije javno razkazoval, je smel tudi slednji imeti v lasti kakšno deklino ali fantiča. Če je bil prvi med obema vojnama vrhnji politikant, je bil zadnji provincialni glasnik klerikalizma – zaprtega, zadržega, antisemitskega, antiliberalnega. Vsi? Da, vsi. Vsak? Ne vsak. Statistični »vsi« niso »vsak«. Na terenu, med ljudmi, med reveži, je bilo veliko drugačnih, ponižnih, krepostnih, nepreračunljivih. Od malih pričevalcev z dobrim zgledom in nesebično pomočjo do parainstitucionalizacije, kakršno je prineslo gibanje teologije osvoboditve. A težava je, da sta prevladujoče znamenje cerkve definirali podoba in dejavnost rimskega škofa. Torej papeža. Ti so bili redkeje bolj, pogosteje manj modri, krepostni in dosledni. Zlo svetovne cerkve je tako najpogosteje gnezdil v Vatikanu. Malo je bilo obratnih situacij. Če torej uporabimo posebejlo prisposodbo zla, bi lahko rekli, da je Antikrist stanoval v vatikanskih sobanah in se sprehal po vatikanskih vrtovih. Zato je bilo v dolgi

institucionalni zgodovini Vatikana malo premikov na bolje, k človeku, k svobodi, k dostojanstvu. K evangelijskemu duhu. Mali človek, globoko ujet v iniciacijski labirint, se je s sprijenostjo svoje cerkve najlažje in najpogosteje spoprijemal tako, da jo je smešil, se naslajal nad njenimi grehi, slabostmi. Tako so ljudski duhovniki vsaj kdaj pa kdaj skupaj z ovčicami uperjali prst v vrhno stavbo, visoki kleriki pa so skrbeli predvsem za to, da so kritiko nezmožljivega Petrovega naslednika zadržali.

In danes se je zgodil zgodovinski obrat. Sedaj ne uperjata prsta proti prvemu med škofi verno ljudstvo in nižji kler, ampak to počnejo visoki dostojanstveniki. Kot da bi tokrat oni hoteli in hoteli reči, da se je ne le Vatikana, ampak tudi njihovih privilegijev, njihovih drobnih in velikih duševnih in telesnih rado-

sti, polastil on – Antikrist. Pravzaprav res. Če so oni pričevalci vere in boga, je Frančišek Antikrist. Zdi se, da bo lokalna in svetovna vojna za interpretacijo boga in božje beseda hušja, kot je bila kadarkoli. Ste kdaj slišali, da bi o papežu kleriki govori kak strupeno, tako neprizanesljivo kot tokrat? Kako ne bi, ko mu gre v nos razkošni vozni park, denimo mercedes CL 55AMG, za katerega je dokazano, da najhitreje pelje v nebo. Ali dvorci, kakršen je grad Goričane, ki klerike dokazano obvaruje pred skušnjavo barbarske preproščine.

Bo že nekaj na tezi o novem Antikristu v Vatikanu. Zanj navijajo ne samo revni, ponižani in razočarani, ampak tudi neverni. Strup v čaj pa mešajo kleriki najvišjih činov in ranga. ×

